

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија, између осталог, уређује порески систем и обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

- Проблеми које би закон требало да реши, односно циљеви који се законом постижу

Основни разлози за доношење овог закона којим се врше измене и допуне одредаба Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15 - аутентично тумачење, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18 и 86/19 - у даљем тексту: ЗПППА), садржани су у стварању правног основа како би се системом опорезивања у Републици Србији обухватили и отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови, који немају својство правног лица а који су уписани у одговарајући регистар у складу са законом, као и у даљем поједностављењу пореског поступка и побољшању електронске комуникације између надлежних пореских органа и пореских обвезника.

Наиме, доношење Закона о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: Закон) неопходно је, пре свега, ради усаглашавања ЗПППА и других пореских прописа са прописима који уређују отворене инвестиционе фондове, као и алтернативне инвестиционе фондове без својстава правних лица и њиховог увођења у порески систем Републике Србије.

С тим у вези, отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови, који немају својство правног лица а који су уписани у одговарајући регистар у складу са законом (у даљем тексту: фонд) према предложеним одредабама ЗПППА сматрају се пореским обвезником, а њихове пореске обавезе испуњава друштво за управљање тим фондом (као правно лице) из имовине фонда, а у складу са постојећом регулативом која уређује фондове.

Будући да се прописи који се односе на инвестиционе фондове крећу од отворених фондова који су намењени малим инвеститорима, па до отворених фондова приватног капитала институционалних инвеститора којима управљају менаџери који улажу и сопствена средства, битно је да се у Републици Србији постави законодавни оквир у пореском праву за друштва за управљање фондом који ће сносити ризике који произилазе из управљања туђом имовином (имовином фонда), као и за транспарентно поступање надлежних пореских органа приликом утврђивања, контроле и наплате пореских обавеза фондова, односно за поступања друштва за управљање фондом у пореском поступку, у име и за рачун фонда.

Циљ пореске регулативе која уређује фондове треба да буде заснована на начелу пропорционалности, како би се поставио баланс између потреба за управљањем и потенцијалним сукобима интереса у пореском систему, правне сигурности коју захтевају и очекују инвеститори који пласирају своја средства и очекиваних прописаних захтева у погледу пореских обавеза фонда, односно друштва за управљање фондом.

Сагласно наведеном, предметне измене ЗПППА, пре свега, врше се у циљу унапређења пореског законодавног оквира који ће допринети развоју фондова и тржишта капитала и повећању сигурности и поверења инвеститора.

Са друге стране, у циљу олакшавања комуникације и ефикаснијег поступања по захтевима пореских обвезника, врше се измене којима се омогућава пореским обвезницима да захтеве у вези остваривања права из порескоправног односа прописаног ЗПППА (пре свега, захтеви за повраћај и прекњижавање више или погрешно плаћеног пореза, захтеви за одлагање плаћања дугованог пореза) могу достављати електронским путем преко портала Пореске управе, чиме се повећава једноставност и ефикасност процеса комуникације у пореском поступку.

Такође, као један од разлога за доношење Закона наводи се и прецизирање одредаба које регулишу радноправне односе запослених у Пореској управи (пре свега, попуњавање радних места у Пореској управи, јавни конкурс и провера компетенција кандидата за радно место и напредовање пореских службеника) и њихово усаглашавање са законом који уређује државне службенике.

Поред наведеног, разлог за доношење овог закона састоји се и у томе што је поједине одредбе овог закона неопходно прецизирати, односно извршити правнотехничко усаглашавање, како би се примена ЗПППА реализовала са што мање тумачења и на тај начин допринело бржем спровођењу пореског поступка и ефикаснијем раду пореске администрације, као и већој доследности у његовој примени, и то:

- прецизирају се одредбе ЗПППА којима се уређује надлежност пореских органа јединица локалних самоуправа у администрирању изворних прихода тих јединица;
- предлаже се допуна одредаба ЗПППА којим се омогућава одлагање плаћања дугованог пореза на начин и под условима које утврди Влада у циљу ублажавања економских последица насталих, између осталог, и услед болести Covid-19;
- прецизирају се обавезе Агенције за привредне регистре у случајевима када је пореским обвезницима привремено одузет ПИБ и успостављена мера забране стицања и оснивања нових привредних субјеката;
- врши се прецизирање прекршајних казни у складу са изменама прописаним овим законом;
- прописује се ново кривично дело пореске преваре у вези са порезом на додату вредност где се објективни услов инкриминације повећава у односу на досадашњи и утврђује за период од 12 месеци, а не за порески период за који се утврђује обавеза за порез на додату вредност.

- Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења закона

Имајући у виду да су предложена решења законска материја, нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

- Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Уређивањем ове материје законом даје се допринос правној сигурности и обезбеђује транспарентност у вођењу пореске политике. Наиме, закон је општи правни акт који се објављује и који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој пореско-правној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1. и члан 15. став 6. Закона – прецизирају се надлежности јединице локалне самоуправе у пореском поступку, као и поступање пореских обвезника приликом електронске комуникације са надлежним пореским органом јединице локалне самоуправе.

Наиме, чланом 2а ЗПППА прописано је да се тај закон примењује и на изворне јавне приходе јединица локалне самоуправе које те јединице утврђују, наплаћују и контролишу у јавноправном односу, као и на споредна пореска давања по тим основама. Према члану 34. ЗПППА, порески акт је

пореско решење, закључак, налог за пореску контролу, записник о пореској контроли и други акт којим се покреће, допуњује, мења или довршава нека радња у пореском поступку, а порески управни акт, којим Пореска управа решава о појединачним правима и обавезама пореског дужника из порескоправног односа, је пореско решење и закључак. Сагласно наведеном, а имајући у виду да јединице локалне самоуправе примењују ЗПППА и у случајевима у којима доносе пореске акте, као и у случајевима у којима доносе пореске управне акте, врши се прецизирање члана 2а став 1. ЗПППА.

Са друге стране, Законом о електронској управи („Службени гласник РС”, број 27/18) уређена су, између осталог, питања која се односе на Јединствен електронски сандучић, електронско достављање и потврду о електронској достави.

Имајући у виду наведено, врши се прецизирање одредбе члан 36. став 13. ЗПППА, у смислу да није потребно да се физичко лице коме се порески акт који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе доставља у електронском облику преко Јединственог електронског сандучића претходно сагласи са тим начином достављања.

Уз члан 2, члан 10. став 1, члан 18. и члан 23. Закона – изменама наведених одредаба врши се неопходно прецизирање, односно правнотехничко усаглашавање, како би се примена ЗПППА реализовала са што мање тумачења и на тај начин допринело већој доследности у његовој примени.

Уз члан 3. ст. 1-4, чл. 4-8. члан 9. ст. 1. и 2. и ст. 4-7, члан 10. став 2, члан 11, чл. 13. и 14, члан 15. ст. 1-3, чл. 16. и 17. и члан 22. Закона – изменама наведених одредаба ЗПППА врши се усклађивање са постојећом регулативом која уређује фондове и ствара се правни основ како би системом опорезивања у Републици Србији били обухваћени и фондови (отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови, који немају својство правног лица а који су уписани у одговарајући регистар у складу са законом).

Наиме, прописује се да је фонд према одредбама ЗПППА порески обвезник и да пореске обавезе фонда испуњава друштво за управљање фондом из имовине фонда.

Друштво за управљање фондом у име и за рачун фонда извршава послове у вези са пореским обавезама фонда (подноси пријаву за регистрацију, подноси пореске пријаве, прима пореске и пореско управне акте, води пословне књиге и евиденције ради опорезивања, врши испуњење, односно плаћање пореске обавезе фонда и др.), што је у складу са одредбама Закона о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом („Службени гласник РС”, број 73/19) којим је, између осталог, у члану 2. став 1. тачка 1) прописано да је друштво за управљање отвореним инвестиционим фондом са јавном понудом (у даљем тексту: друштво за управљање) правно лице са седиштем у Републици Србији (у даљем тексту: Република) чија је основна делатност организовање и управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом на основу дозволе Комисије, као и са одредбама Закона о алтернативним инвестиционим фондовима („Службени гласник РС”, број 73/19) којим је, између осталог, у члану 2. став 1. тачка 4) прописано да је друштво за управљање алтернативним инвестиционим фондовима (у даљем тексту: ДЗУАИФ) - правно лице са седиштем у Републици Србији (у даљем тексту: Република) чија је редовна делатност управљање једним или више АИФ-ова на основу дозволе за рад издате од стране Комисије, у складу са овим законом.

Такође, између осталог, прописује се да пореску обавезу у случају распуштања, односно престанка постојања фонда испуњава друштво за управљање фондом, као и да у случају статусне промене фонда и испуњења пореске обавезе од стране друштва за управљање фондом, сходно се примењују одредбе члана 21. ЗПППА које уређују испуњење пореских обавеза у случајевима статусних промена.

Достављање пореског, односно пореско управног акта фонду врши се на адресу седишта друштва за управљање фондом уписану у прописаном регистру, односно на посебну адресу за пријем поште која је регистрована код Агенције за привредне регистре и порески акт сматра се достављеним када се уручи одговорном лицу друштва за управљање фондом, пуномоћнику, односно пореском пуномоћнику друштва за управљање фондом, као и запосленом код друштва за управљање фондом.

Као порески обвезник, фонд има сва права и обавезе у складу са одредбама ЗПППА (између осталог, дужан је да преко друштва за управљање фонда изврши регистрацију и добије порески

идентификациони број – у даљем тексту: ПИБ, подноси пореске пријаве, испуњава пореске обавезе, подноси пореске акте у пореском поступку, да подноси захтев за одлагање плаћања дугованог пореза, да се подаци прикупљени о њему у пореском поступку од стране Пореске управе чувају као тајни податак, и др).

Уз члан 3. ст. 5. и 6, члан 15. став 3, члан 21. ст. 1. и 2. и члан 37. став 1. Закона - у циљу олакшавања комуникације и ефикаснијег поступања надлежног пореског органа по захтевима пореских обвезника, омогућава се пореским обвезницима да захтеве у вези остваривања права из порескоправног односа прописаног ЗПППА (пре свега, захтеви за повраћај и прекњижавање више или погрешно плаћеног пореза, захтеви за одлагање дугованог пореза) могу достављати електронским путем преко портала Пореске управе, чиме се повећава једноставност и ефикасност процеса комуникације у пореском поступку.

Наиме, Законом о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, број 86/19) омогућено је Пореској управи да пореске акте достављају пореским обвезницима у електронском облику преко портала Пореске управе, у складу са принципима порескоправног односа, наведеним изменама омогућава се и пореским обвезницима да своје захтеве из чл. 10. и 73. ЗПППА подносе у електронском облику преко портала Пореске управе и на тај начин једноставније и ефикасније остваре своја законска права.

Прелазном одредбом прописује се да се наведена измена у вези са подношењем захтева у електронском облику преко портала Пореске управе примењује почев од 1. јануара 2021. године.

Такође, прецизира се да се порески акт може доставити у електронском облику физичком лицу које пореске пријаве подноси у електронском облику, преко портала Пореске управе, у ком случају није неопходна додатна сагласност физичког лица.

Физичком лицу које пореске пријаве, у складу са одредбама овог закона, подноси у папирном облику, порески акт се доставља у електронском облику, ако се исти сагласи са тим начином достављања

Уз члан 9. став 3. и члан 38. Закона – врши се прецизирање одредбе члана 26. став 3. ЗПППА којом се регулише привремено одузимање ПИБ у пореском поступку, тако да ће Пореска управа доделити ПИБ:

1) ако су доспеле а неизмирене обавезе по основу јавних прихода до 100.000 динара и уколико ове обавезе буду измирене у року од осам дана од дана подношења захтева за доделу ПИБ, односно у том року буде пружена неопозива банкарска гаранција или меница авалирана од стране пословне банке, или

2) ако су доспеле а неизмирене обавезе по основу јавних прихода настале у вези са обављањем делатности, обавезе привредних субјеката који су брисани из прописаних регистара правоснажном одлуком надлежног органа у поступку стечаја.

Прелазном одредбом прописује се да пореским обвезницима којима је до дана ступања на снагу Закона привремено одузет ПИБ у складу са важећим одредбама члана 26. став 2. ЗПППА, након ступања на снагу овог закона могу поднети захтев за враћање ПИБ и на основу захтева, тим пореским обвезницима Пореска управа вратиће ПИБ, уколико испуне прописане услове утврђене Законом.

Уз члан 12. Закона – прописује се нова обавеза Агенције за привредне регистре приликом поступања у пореском поступку у смислу да Агенција за привредне регистре не може извршити регистровање стицања удела или акција у привредним субјектима, односно оснивање нових привредних субјеката, где се као оснивач уписује правно лице или предузетник над којим је успостављена мера забране стицања и оснивања нових привредних субјеката.

Уз чл. 19. 20. и 39. Закона – врше се измене чл. 67. и 68. ЗПППА у којима се прописује могућност испуњења пореске обавезе давањем уместо плаћања.

Наиме, изузетно, пореска обавеза може се намирити давањем уместо плаћања, односно заменом испуњења, када је пореска обавеза већа од 50.000.000 динара, на начин и под условима које

утврди Влада одлуком, и то само у случајевима када постоји интерес Републике за стицање предметне имовине, а даном намирења пореске обавезе путем давања уместо плаћања, односно заменом испуњења, сматра се дан овере споразума којим је реализован акт Влада о преносу имовине у својину Републике.

У вези са тим прописује се и прелазна одредба којом се утврђује да ће се предметне одредбе чл. 67. и 68. ЗПППА примењивати и на пореске обавезе доспеле до дана ступања на снагу Закона, као и на пореске обавезе обухваћене споразумима и решењима о одлагању плаћања дугованог пореза по том основу, одобрени до дана ступања на снагу Закона.

Уз члан 21. став 3. и члан 37. став 2. Закона – прописује се да се изузетно, у циљу ублажавања економских последица проузрокованих пандемијом, вишом силом, односно другим ванредним догађајем насталим у току календарске године, одлагање плаћања дугованог пореза, односно недоспелих пореских обавеза одобрава на начин и под условима које утврди Влада. Прелазном одредбом утврђује се да се наведена одредба примењује почев од календарске године у којој је овај закон ступио на снагу.

Уз члан 24. Закона – прецизирају се одредбе члана 163а ЗПППА којим се прописује вођење ванбилансног пореског рачуноводства.

У том смислу прецизира се да се у ванбилансном пореском рачуноводству, између осталог, воде неплаћене пореске обавезе пореских обвезника над којим је стечајни поступак окончан путем банкротства у складу са законом којим се уређује стечајни поступак.

Такође, прописује се да се у ванбилансном пореском рачуноводству воде и преplate пореских обвезника за које је наступила застарелост у складу са овим законом и преplate пореских обвезника, који су сагласно другим прописима брисани из прописаног регистра, куповином пореског обвезника у поступку стечаја или након окончања стечаја банкротством.

Пореска управа, по службеној дужности, у ванбилансно пореско рачуноводство преноси преplate, односно по сазнању о брисању пореског обвезника из прописаног регистра. Преplate се воде по пореском обвезнику и појединачном уплатном рачуну јавних прихода.

Уз чл. 25-32. Закона – врше се измене одредаба које уређују радноправни статус запослених у Пореској управи ради усаглашавања са одредбама Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 - исправка, 83/05 - исправка, 64/07, 67/07 - исправка, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17 и 95/18 - у даљем тексту: ЗОДС), као и у складу са Програмом трансформације Пореске управе за период 2015-2020. године, као и Акционог плана Програма трансформације Пореске управе за период 2018-2023. године.

С тим у вези врше се измене одредаба ЗПППА које се односе на попуњавање радних места у Пореској управи, јавни конкурс и проверу компетенција кандидата за радно место и напредовање пореских службеника.

Прецизира се садржина акта којим се на предлог директора Пореске управе уређује унутрашње уређење и систематизација радних места у Пореској управи.

Прецизирају се одредбе о попуњавању радних места. С тим у вези, у циљу ефикасности и економичности спровођења јавног конкурса предлаже се да се докази који се захтевају у конкурсном поступку достављају уз пријаву на јавни конкурс, а не у завршној фази изборног поступка, односно пре интервјуа са Конкурсном комисијом.

У делу који се односи на презимање без конкурса државног службеника у радном односу на неодређено време из другог државног органа, као и службеника који је у радном односу на неодређено време у органу аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, на које се примењују прописи којима се уређују права и дужности из радног односа запослених у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе.

Уз члан 33. Закона – прописује се ново кривично дело „Пореска превара у вези са порезом на додату вредност” (уместо досадашњег „Неосновано исказивање износа за повраћај пореза и порески

кредит”) поводом преварног поступања у вези са порезом на додату вредност где се објективни услов инкриминације повећава и утврђује за период од 12 месеци, а не за порески период за који се утврђује обавеза за порез на додату вредност.

Такође, наведена измена се врши и из разлога што је чланом 20. Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС”, број 35/19 од 21. маја 2019. године), који је ступио на снагу 1. децембра 2019. године, значајно измењено кривично дело Пореска утаја из члана 225. Кривичног законика („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16 – у даљем тексту: КЗ) у погледу повећања цензуса, тј. износа који представља објективни услов инкриминације, а у циљу сужавања криминалне зоне на оне случајеве када је инкримисање оправдано.

На тај начин код основног облика кривичног дела Пореске утаје потребно је да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази милион динара, код тежег облика 5 милиона динара, а код најтежег облика потребно је да износ избегнутог пореза прелази 15 милиона динара, те је неопходно предметно кривично дело из члана 173а ЗПППА ускладити са тим износима.

Имајући у виду напред наведено, врши се, измена бића кривичног дела из члана 173а ЗПППА, те се као радња извршења поред неоснованог исказивања износа за повраћај пореза и порески кредит, обухвата и радња извршења кривичног дела Пореске утаје, али само за ПДВ и где би се објективни услов инкриминације утврђивао за период од 12 месеци, а не за порески период за који се утврђује обавеза за ПДВ, тако да основни облик кривичног дела гласи:

„Ко у намери да он или друго лице, у претходних 12 месеци оствари право на неосновани повраћај пореза на додату вредност или порески кредит код пореза на додату вредност, поднесе једну или више пореских пријава пореза на додату вредност неистинитог садржаја, а износ повраћаја или пореског кредита прелази милион динара, казниће се затвором од једне до пет година и новчаном казном, односно

Ко у намери да он или друго лице, у претходних 12 месеци потпуно или делимично избегне плаћање пореза на додату вредност, не поднесе једну или више пореских пријава пореза на додату вредност, поднесе једну или више пореских пријава пореза на додату вредност неистинитог садржаја или ко у истој намери на други начин избегне плаћање пореза на додату вредност, а износ пореза чије се плаћање избегава прелази милион динара, казниће се затвором од једне до пет година и новчаном казном”.

Сходно прописаним изменама члана 173а ст 1. и 2, а имајући у виду и повећање износа који представљају објективни услов инкриминације у члану 225. КЗ, прописују се и ст. 3-5. као тежи облици овог кривичног дела.

Уз чл. 34-36. Закона - врши се прецизирање прекршајних казни у складу са одредбама прописаним овим законом, односно прописују се прекршајне казне за друштво за управљање фондом и одговорна лица у том друштву у вези са поступањем друштва за управљање у име и за рачун фонда, као и прекршаји у складу са изменама извршеним у члану 29. ЗПППА.

Уз члан 40. Закона - прецизира се рок у којем Пореска управа преузима послове вођења јединственог информационог система локалних пореских администрација прописаним чланом 159. ЗПППА, а почев од 1. јануара 2022. године.

Уз члан 41. Закона - прописује се да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Будући да се Законом уређују порески поступак и пореска администрација, како би се у процесном смислу допринело остваривању мера фискалне политике које се уређују материјалним пореским прописима, обрачун ефеката на бази измена и допуна овог закона није могуће прецизно исказати у апсолутном износу, због чега он није дат у овим износима сагласно одредби члана 40. став 2. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06-пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 86/19-др. уредба).

Постоји неколико кључних ефеката предложених промена у смислу јачања правне сигурности успостављањем јасних правила и прецизирањем појмова и поступака који осигуравају једнообразност у поступању Пореске управе чиме се унапређују услови пословања пореских обвезника обезбеђујући извесност последица одређене пореско-правне ситуације, на који начин се отклања неизвесност која се јавља као последица неусаглашености у укупном правном оквиру за пословање.

Финансијски ефекти спровођење закона

За спровођење Закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону.

Предложена решења имају утицај на све учеснике у пореско-правном поступку, дакле како на саме привредне субјекте и физичка лица - пореске обвезнике и надлежне пореске органе (Пореску управу и надлежне пореске органе јединица локалних самоуправа), тако и на остале субјекте који су обавезни да учине неку радњу у пореском поступку.

Додатно поједностављење пореских процедура у погледу поступања пореских обвезника, као и побољшање оперативних активности надлежних пореских органа, требало би да допринесу смањењу трошкова у испуњавању пореских обавеза (лакше и праведније услове за пословање), као и побољшању наплате пореза (стабилност јавних финансија).

Предлог закона ће имати позитиван утицај на:

Пореске обвезнике – водећи рачуна да ће захтеве из члана 10. ЗПППА који се односе на повраћај више или погрешно плаћеног пореза, пореску рефакцију, односно рефундацију пореза у складу са пореским законима, порески кредит, прекњижавање и намирење доспелих обавеза по другом основу и захтеве из члана 73. ЗПППА који се односе на одлагање плаћања дугованог пореза достављати у електронском облику, чиме се процес поједностављује, смањују трошкови и повећава његова ефикасност.

Надлежне пореске органе – имајући у виду одредбе којима се прописује да порески обвезници могу наведене захтеве достављати електронским путем, чиме се повећава једноставност и ефикасност процеса комуникације у пореском поступку.

С тим у вези, указујемо да је Законом о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, број 86/19) омогућено Пореској управи да пореске акте достављају пореским обвезницима у електронском облику преко Портала Пореске управе, у складу са принципима порескоправног односа, предметним изменама омогућава се и пореским обвезницима да своје захтеве из чл. 10. и 73. ЗПППА подносе у електронском облику преко Портала Пореске управе и на тај начин једноставније и ефикасније остваре своја законска права.

Очекивана корист од преноса и достављања писмена у електронском облику преко портала Пореске управе доводи до скраћивања времена, како доставе акта обвезнику, тако и достављања писмена пореских обвезника, до драстичног смањења трошкова Пореске управе (трошкови администрирања од стране запослених радника, трошкови материјала, штампе, поштарине и други

трошкови), као и повећања нивоа ефикасности пословних процеса. На тај начин пореским органима омогућава се да остваре велике уштеде на годишњем нивоу и спроведу принцип добре управе, а пореским обвезницима једноставнији, ефикаснији и економичнији порески поступак.

Закон ће имати позитиван утицај на пословање фондова и њихових депозитара, Комисију која врши надзор над спровођењем закона који уређују фондове, инвеститоре, односно домаће финансијско тржиште у целини, имајући у виду усаглашавање са пореским прописима Републике.

Прописана решења Закона и других пореских прописа, са друге стране, додатно штите интересе клијената - чланова фонда у смислу детаљнијег дефинисања система управљања ризицима код улагања имовине фонда, прецизније уређеног система одговорности лица која учествују у управљању фондом чије пословне активности и одлуке утичу на ниво ризичности улагања имовине фонда.

Самим тим, већи степен заштите од ризика и сигурности инвеститора, уједначене одредбе и терминологија прописа могу учинити наше тржиште капитала атрактивнијим за домаћа и страна улагања.

Полазећи од наведеног, доношењем овог закона обезбедиће се уједначеност домаћих прописа и већи степен поверења домаћих и страних потенцијалних инвеститора, а самим тим ће домаће тржиште учинити атрактивнијим и стимулирати већи број лица да улажу своја финансијска средства у фондове организоване у Републици Србији.

Најбољи показатељи сврсисходности доношења Закона биће број нових друштава за управљање фондовима који се оснују у наредном периоду и укупна вредност имовине под управљањем фондова.

Закон ће имати позитиван утицај и на осниваче нових привредних субјеката водећи рачуна да је у поступку привременог одузимања ПИБ, извршено прецизирање одредаба члана 26. ЗПППА, где се у великом броју случајева појављују оснивачи који су у ранијем периоду били оснивачи у привредним субјектима који су брисани правоснажном одлуком надлежног органа у поступку стечаја.

Наиме, узимајући у обзир пресуде Управног суда у претходном периоду, као и одредбу члана 23. став 2. ЗПППА којом је прописано да неплаћена пореска обавеза пореског обвезника - правног лица над којим је правоснажним решењем закључен стечајни поступак банкротством, престаје, пореским обвезницима - оснивачима нових привредних субјеката којима је до дана ступања на снагу овог закона привремено одузет ПИБ у складу са одредбама члана 26. став 2. ЗПППА, након ступања на снагу Закона, на основу захтева, Пореска управа вратиће ПИБ, уколико испуне прописане услове.

Такође, одредбом Закона којом се допуњује члан 73. ЗПППА олакшава се финансијска ситуација која је знатно отежана због пандемије вируса SARS-CoV-2 који изазива болест COVID-19.

Имајући у виду да наведена пандемија траје дужи временски период и да је неизвесно када ће се завршити, неопходно је изменити и прилагодити постојећу регулативу новонасталој ситуацији.

С тим у вези, предлаже се могућност Влади да утврди посебне услове и начин одлагања плаћања дугованог пореза како би порески обвезници измирили своје пореске обавезе, с обзиром да је наведена пандемија допринела да порески обвезници имају финансијске потешкоће које се огледају, између осталог, у отежаном измиривању пореских обавеза.

Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима).

Примена Закона не би требало да створи додатне трошкове пореским обвезницима, напротив, поједностављење у поступању пореских обвезника и Пореске управе донеће одређено смањење трошкова учесника у том поступку. Пре свега у погледу трошкова администрирања

захтева који се уместо у папирном подносе у електронском облику, у погледу трошкова штампања материјала и поштарине.

У погледу ефеката осталих измена прописаних Законом, не би требало да створе додатне трошкове надлежним државним органима, напротив, очекује се поједностављење пореског поступка и већа ефикасност надлежних пореских органа.

Какве трошкове ће примена закона створити надлежном државном органу

Примена Закона смањиће трошкове пословања надлежних пореских органа, имајући у виду да ће уместо у папирном порески обвезници поједине захтеве за остваривање права утврђених ЗПППА подносити у електронском облику, а пре свега у погледу поједностављења пореског поступка.

Портал Пореске управе функционише у погледу електронске комуникације и постоје оперативне могућности за пријем захтева пореских обвезника у електронском облику, што неће захтевати додатне трошкове.

Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих циљева) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање капацитета.

У складу са Програмом трансформације Пореске управе за период 2015-2020. године, као и Акционим планом Програма трансформације Пореске управе за период 2018-2023. године, те новим уређењем основних пословних функција Пореске управе, очекује се да примена нових законских решења, поред поједностављења пословног процеса омогући и ефикаснији рад надлежних пореских органа и упошљавања пословних капацитета на основне функције Пореске управе – утврђивање, наплату и контролу јавних прихода на које се примењује ЗПППА.

Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене

Предложеним изменама врше се институционалне промене у погледу радноправних односа запослених у Пореској управи, чиме се врши неопходно усглашавање са одредбама ЗОДС.

Пре свега, наведеним изменама прецизира се садржина акта којим се на предлог директора Пореске управе уређује унутрашње уређење и систематизација радних места у Пореској управи, поједностављује се и прецизира сам поступак попуњавања радних места у Пореској управи у складу са применом Програма трансформације Пореске управе за период 2015-2020. године, као и Акционог плана Програма трансформације Пореске управе за период 2018-2023. године.

Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити.

Као што је наведено, порески обвезници (привредни субјекти и физичка лица) неће сносити директне трошкове доношењем овог закона, али се такође оцењује да је потреба за превазилажењем проблема већа од могућих индиректних трошкова које би примена Закона могла створити.

Да ли се законом стимулише стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција.

Доношењем Закона обезбедиће се уједначеност домаћих прописа и већи степен поверења домаћих и страних потенцијалних инвеститора, а самим тим ће домаће тржиште учинити

атрактивнијим и стимулисати већи број лица да улажу своја финансијска средства у фондове организоване у Републици Србији.

Најбољи показатељи сврсисходности доношења овог закона биће број нових друштава за управљање фондовима који се оснују у наредном периоду и укупна вредност имовине под управљањем фондова.

Закон самим даљим усклађивањем пореских прописа са осталим прописима Републике Србије, у циљу веће транспарентности пословања друштава за управљање, позитивно ће утицати на враћање поверења инвеститора у домаће тржиште капитала, а самим тим и на даљи развој тржишта, што ће додатно стимулисати оснивање нових друштава за управљање, односно фондова, што би свакако могло подстаћи и тржишну конкуренцију.

Оцењује се да би примена Закона могла допринети стварању нових привредних субјеката и у одређеној мери, посредством побољшања услова пословања и јачању правне сигурности, посредно позитивно утицати на очување тржишне конкуренције.

Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава.

Приликом израде овог законског решења усвојене су иницијативе за изменом појединих одредаба закона, како од стране пореских обвезника, тако и бројних државних органа и других организација.

Закон је у поступку припреме достављен надлежним органима на мишљење.

Такође, приликом процедуре усвајања, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији објављен је на интернет страни Министарства финансија. Сви заинтересовани су били у могућности да преузму текст Нацрта закона и упознају се са предложеним решењима, као и да доставе примедбе, предлоге и коментаре.

Министарство финансија – Пореска управа (за јавне приходе које утврђује, наплаћује и контролише) и надлежни порески органи јединица локалних самоуправа (за своје изворне јавне приходе – локалне порезе које утврђује, наплаћује и контролише) надлежни су за спровођење Закона.

Посебно истичемо да Министарство финансија, периодичним публикавањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, њиховим објављивањем на званичној интернет страни, као и на други погодан начин, додатно обезбеђује транспарентност, информисаност и доступност информацијама, како би се на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем овог закона.

Како би се остварили циљеви који се доношењем Закона желе постићи, по потреби ће ово министарство давати мишљења о његовој примени, а органи управе одговарајућа упутства за његово спровођење.

У погледу послова вођења јединственог информационог система локалних пореских администрација, чије се преузимање од стране Пореске управе прописује најкасније до 2022. године, у наредном периоду ће у вези са службом Владе надлежном за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе, бити предузете активности како би се прописани рок преузимања у потпуности испунио (технички споразум између којим би се утврдили садржина, начин и поступак преузимања и вођења јединственог информационог система локалних пореских администрација).

Такође, указујемо да ће се у оквиру Пореске управе припремити инструкције за поступање, како би се обезбедила једнообразна примена одредаба закона које ће се односити, како на поступање надлежних организационих јединица Пореске управе, тако и на саме пореске обвезнике.

Да ли је закон био предмет консултација

С обзиром на то, да су предложене измене неопходне у погледу примене Програма трансформације Пореске управе за период 2015-2020. године, као и Акционог плана Програма трансформације Пореске управе за период 2018-2023. године, у смислу надлежности Пореске управе и радноправних односа запослених, извршене су консултације са Пореском управом, као релевантним органом државне управе од које је добијено позитивно мишљење.

Одредбама члана 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени лист РС“, број 30/18) прописано је да се на органе државне управе сходно примењује члан 37. тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефеката прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Указујемо да Закон због свог садржаја, односно природе, није био предмет других консултација у складу са чланом 44. став 2. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени лист РС“, број 8/19).